

Mondelinge taal - groep 2

Middelen organisatie en frequentie	
<p>Taal heeft een inhoudelijk deel (onder andere: woordenschat, zinsbouw, grammatica, lezen) en een communicatief deel (onder andere: uitwisselen van ervaringen, ideeën, meningen, gevoelens). Deze onderdelen van taal krijgen expliciet aandacht tijdens de lessen.</p> <p>Frequentie: 3,5 uur per week.</p>	
Na te streven doelen	Leerkracht aanpak
<p>Aan de lessen worden taaldoelen gekoppeld die centraal moeten staan in ofwel de groep ofwel de individuele taallessen/ logopedie. In de groep ligt de nadruk op vergroten van woordenschat en communicatieve redzaamheid.</p> <p>Begrijpend luisteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert met aandacht naar de leerkracht en medeleerlingen als zij in de groep iets vertellen • Voorspelt globaal waarover een verhaal zal gaan en het vervolg na deel van het verhaal • Toont dat het verhaal begrepen is met steun van illustraties • Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten van een verhaal (wie, wat, waar) • Luistert gericht naar een korte voorgelezen tekst (beantwoordt een vooraf gestelde luistervraag) • Voert na het luisteren naar een instructieve tekst de genoemde handeling uit (versje met gebaren, spelregels, weten wat je moet doen als luisterdoel) • Beantwoordt met behulp van leerkracht vragen over een tekst of geeft dit weer (naspelen, tekening, stripverhaal ordenen) • Stelt vragen over een tekst om beter te begrijpen wat er bedoeld wordt (Is poes boos?) • Geeft aan wat hij van een gesproken tekst vindt <p>Spreken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doet met behulp van gerichte vragen verslag van gebeurtenissen buiten hier en nu • Maakt gebruik van constructies die volgorde aangeven (toen, daarna) • Drukt gevoelens of een mening uit • Vertelt spontaan of gevraagd over onderwerpen die hem bezighouden • Vertelt gestructureerd over een gebeurtenis of ervaring door opbouw en verbanden aan te geven met behulp van visueel ondersteunend materiaal (logische reeks plaatjes leggen van een verhaal) • Vertelt een voorgelezen verhaal na met behulp van illustraties • Geeft instructie (voor een spelletje) • Vraagt en geeft informatie over activiteiten in de groep aan de leerkracht en medeleerlingen 	<p>Hieronder volgen een aantal aandachtspunten voor de leerkracht de communicatieve ontwikkeling te stimuleren.</p> <p>De leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt dat hij/zij goed te zien is • Spreekt duidelijk en langzaam • Deelt mondelinge informatie op in stukjes • Creëert veilige en uitnodigende spreesituaties • Volgt, past taal aan en voegt taal toe • Beantwoordt pogingen tot communicatie positief • Verwoordt handelen • Benoemt de dingen om zich heen • Benoemt emoties van zichzelf en het kind • Stimuleert alertheid, luistergerichtheid en het opgang houden van gesprek • Brengt structuur aan verhalen door samen te vatten en goed terug te geven van taal • Gebruikt dagritmes e.d. • Gebruikt natuurlijke gebaren • Gebruikt luisterspelletjes voor de stimulering van de luistervaardigheid. • Herhaalt auditief aangeboden informatie <p>Leerkracht en logopedist gebruiken Van den Nulft & Verhallen voor het aanleren van nieuwe scripts en stimulering van de conceptvorming.</p> <p>Leerkracht en logopedist gebruiken denk stimulerende gespreksmethodieken (DGM) om het taal-denkniveau verder te stimuleren.</p> <p>Voor de kringregels het beurtgedrag worden pictogrammen gebruikt die door de hele school hetzelfde zijn.</p> <p>De mondelinge taaldoelen worden ook tijdens de logopedische therapie behandeld, zowel individueel als in groepsverband.</p>

Sociaal taalgebruik

- Neemt een aanbod beleefd aan of slaat het af (ja/nee dank u)
- Gebruikt de aanspreekvorm “u” of “jij” in de juiste situatie
- Voert een eenvoudig telefoongesprek met bekenden
- Nodigt iemand in een één-op-één gesprek uit
- Vervult zowel de rol van luisteraar als spreker in een gesprek
- Neemt initiatieven in een één-op-één gesprek
- Neemt actief deel aan gesprekken in kleine en grote groepen
- Laat een ander uitspreken

Woordenschat

- Breidt zijn woordenschat uit met woorden voor een taalniveau van 5/6 jaar
- Breidt zijn woordenschat met begrippen voor beginnende geletterdheid en beginnende gecijferdheid
- Wijst het juiste plaatje aan na omschrijving van een woord
- Beschrijft de juiste betekenis van de aangeboden woorden
- Gebruikt aangeboden woorden actief tijdens de taallessen (met correct gebruik van de lidwoorden)
- Gebruikt de aangeboden woorden actief buiten de taallessen (met correct gebruik van de lidwoorden)
- Werkt in tweetallen met woordvelden of woordwebben onder begeleiding van de leerkracht

Taalvorm

- Gebruikt sterke voltooid deelwoorden waarbij fouten (*ik heb gezwomd*) mogen zolang blijkt dat de leerling beseft heeft van klinkerwisseling
- Gebruikt mannelijke vormen van de voornaamwoorden [hij] [zijn]
- Past congruentie toe in enkelvoud en meervoud (*de hond slaapt, de honden slapen*)
- Gebruikt de onvoltooid verleden tijd van sterke werkwoorden in enkelvoud en meervoud (*de apen klommen in de boom*) waarbij fouten mogen zolang blijkt dat de leerling beseft heeft van klinkerwisseling

Meningen

- Geeft zijn mening als dit gevraagd wordt en licht deze mening toe.

Communicatieve redzaamheid

Expliciet aandacht voor : **zie ontwikkelingsperspectief**

Beginnende geletterdheid - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Boekoriëntatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen weten dat verhalen een opbouw hebben. • Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts. • Kinderen kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud voorspellen. • Ze kunnen vragen gebruiken om het verhaal beter te begrijpen. <p>Verhaalbegrip</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze begrijpen de taal van de voorleesboeken en ze kunnen conclusies trekken en voorspellingen doen. • Ze herkennen de opbouw van het verhaal en weten wie de hoofdpersonen zijn en waar het verhaal zich afspeelt. • Kinderen kunnen het voorgelezen verhaal navertellen <p>Functies van geschreven taal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben (je iets vertellen) • Ze weten dat tekenen en tekens produceren de mogelijkheid biedt tot communicatie <p>Relaties tussen gesproken en geschreven taal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze weten dat gesproken woorden kunnen worden vast gelegd. • Ze weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken. • Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: eigen naam, namen van kinderen uit de klas, of de woorden pappa of mamma. <p>Taalbewustzijn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid kunnen maken tussen vorm en betekenis van woorden. • Auditieve analyse: woorden in klankgroepen verdelen (kin-der-wa-gen) • Auditieve analyse: maakt beginklank van een woord los (welke klank hoor je vooraan in mmmmaan) • Auditieve synthese: kan 3 losse klanken (b.v. m-aa-n) samenvoegen tot een woord • Ze reageren op klankpatronen: eindrijm <p>Alfabetische principes</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen wijzen de juiste letter aan als leerkracht deze opleest (ze kennen 	<p>Methode : Ik en Ko 10 thema's per schooljaar. In twee jaar onderbouw 20 thema's behandelen</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode Gebruik van Kinderklanken</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderklanken: m, b, aa-a, s, i-ie, t, l, oe, k, r Extra klanken; keuze uit: ee, f, j, h, p, j, v/w • klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. • klanken kleuren • Interactief voorlezen : dagelijks • gevarieerd boeken aanbod • Werkmap Fonemisch bewustzijn • Stempelen • Letterkaartjes en labelen van woorden in de klas • Lettafel en letterboeken. • Alles visualiseren; op de flapover (plaatje-woordje) en m.b.v. digibord • Schrijven bij tekeningen. • Zelf een boekje maken. • Naam kind altijd links bovenaan. • Werklessen : werkjes uit de kast om taalbewustzijn te vergroten <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>	<p>3 uur per week</p>

<p>er ca. 15)</p> <ul style="list-style-type: none">• De kinderen lezen enkele letters zelf• Hebben alle klanken aangeboden gekregen		
---	--	--

Begrijpend luisteren - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt samengestelde opdrachten (Pak een boek en zet hem in de kast) • Begrijpt klassikaal gestelde opdrachten. • Begrijpt de leerkracht in één-op-één-gesprek over een onderwerp buiten het hier en nu • Begrijpt de inhoud van een kringgesprek over een onderwerp buiten het hier en nu. • Luistert aandachtig naar een verhaal. • Reageert op de inhoud van een verhaal. • Stelt vragen over een verhaal • Geeft antwoord op vragen over een verhaal. • Voorspelt het verloop van een verhaal. • Vertelt een verhaal na (zonder prenten). • Geeft oorzaak/gevolg en middel/doel weer. • Geeft de motieven van personen weer. 	<p>Voorlezen : dagelijks Kringactiviteiten; opdrachten uitvoeren Opdrachten uitvoeren tijdens dagelijkse activiteiten.</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verhaal voorlezen en er vragen over stellen. • Hardop nadenken over voorgelezen verhalen. • Inspelen op vragen. • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • De leerling zelf laten vertellen over hun belevenis en er samen overpraten. • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden in het algemeen en uit een verhaal. <p>Oefeningen ter bevordering van het begrijpend luisteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inhoud van een zin beoordelen. (Kan de zin of niet? Waarom niet?) b.v. Het varken leest een boek. • Een zelfstandig naamwoord aanvullen met een passend werkwoord b.v. Een brood Bakken/kopen/opeten enz. • Redeneren met woorden (Welk woord hoort er niet bij?) b.v. poes – muis – bloem • Woordreeksen aanvullen b.v. pen – potlood – • Een zinsdeel aanvullen met een passend werkwoord b.v. Met een pop 	<p>Geen apart ingeroosterde uren. Geheel geïntegreerd in de activiteiten van de dag en specifiek in kringactiviteiten.</p>

Beginnende gecijferdheid - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Ordenings-begrippen</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt (passief) binnen een aansprekende context wat bedoeld wordt met hoeveelheidbegrippen als alle, geen, niets, veel, weinig, meer, minder, evenveel Hanteert (actief) hoeveelheidbegrippen als alle, geen, niets, veel, weinig Gaat binnen een context (actief) om met begrippen als eerste, laatste, middelste, naast, Begrijpt (passief) wat binnen een aansprekende context bedoeld wordt met begrippen als lang, kort, breed, smal, hoog, laag, dik, dun, nat, droog, voor, achter, zwaar, licht <p>Symbolen</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrijpt dat een aantal gerepresenteerd kan worden door vervangers van concrete objecten (vingers, turfstrepjes, blokjes) Begrijpt dat een hoeveelheid gerepresenteerd kan worden door cijfersymbolen <p>Tellen</p> <ul style="list-style-type: none"> Telt voorwerpen synchroon tot 10 (noemt bij elk object een telwoord) Noemt als voorwerpen geteld zijn bij de navraag hoeveel er zijn het juiste aantal (resultatief tellen) Telt dóór vanaf een willekeurig getal in de telrij tot tenminste 10 (eventueel ondersteund met concreet materiaal als blokjes in een doosje) <p>Getalbegrip</p> <ul style="list-style-type: none"> Overziet hoeveelheden tot vier ineens zonder te tellen (een stoel met vier poten, je hebt twee benen, klavertje van drie) Weet hoeveel voorwerpen er zijn nadat een hoeveelheid geteld is en houdt dit ook even vast (hoeveel waren het ook al weer?) <p>Optellen en aftrekken</p> <ul style="list-style-type: none"> Zegt in betekenisvolle (eventueel uitgespeelde) contextsituatie bij aantallen tot 10 wat er gebeurt als één erbij komt en één eraf gaat (of één meer of één minder) <p>Handig rekenen</p> <ul style="list-style-type: none"> Overzien van hoeveelheden door middel van dobbelsteenbeelden, t/m 3, t/m 6 en eventueel 2 keer 6 	<ul style="list-style-type: none"> - Werklessen - Kringactiviteiten - Ontwikkelingsmateriaal - Constructiemateriaal - Blokken - (reken)materiaal - Spelletjes - Liedjes <p>Alle daagse situaties worden ingezet om bezig te zijn met tellen en aspecten van getalbegrip. Er worden dagelijks rekenspelletjes, telliedjes, telrijmpjes, en raadspelletjes gedaan.</p> <p>Tijdens thema's worden er hoeken gecreëerd waar kinderen ook bezig kunnen zijn met zaken als getalbegrip, symbolen, meten etc. (soorten hoeken die aanbod komen: wijkeltje, weeghoek, telhoek etc).</p> <p>Er worden prentenboeken ingezet met telverhaaltjes en de cijfers zijn terug te vinden in de klas.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van de natuurlijke nieuwsgierigheid van uw kind, maar er wordt niet gewacht tot ze er aan toe zijn.</p> <p>Vanaf groep 1 wordt uw kind structureel, doelgericht en intentioneel gestimuleerd om te komen tot het leren van ordeningsbegrippen, symbolen, tellen, getalbegrip, optellen en aftrekken, handig rekenen ruimtelijke oriëntatie, meten en, meten van tijd.</p> <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>	<p>1 uur per week</p>

<p>Ruimtelijke oriëntatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construeert vanuit aanwijzingen en voorbeelden iets ruimtelijks met papier (zoals een doosje, hoedje, bootje) • Benoemt waar iets zich bevindt (voor, achter, onder, boven, dichtbij, ver weg) • Bouwt iets eenvoudigs na met blokjes • Maakt bij het vouwen (van grondvormen zoals hierboven) voorwerpen als huis, envelop, vlieger <p>Meten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergelijkt op het oog of via overgieten twee inhoudten (weet daarbij waar meer of minder in past) • Vergelijkt twee voorwerpen op gewicht; weet daarbij dat je bij het vergelijken van gewichten in tegenstelling tot het vergelijken van lengten niet alleen af kunt gaan op de grootte van iets <p>Metten van tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent begrippen: 'duurt lang' en 'duurt kort' • Begrijpt de betekenis van 'op tijd moeten zijn' en 'te laat komen' • Begrijpt dat er een relatie tussen klok en tijd is • Begrijpt aan de hand van een 'activiteitentijdbalk' (met plaatjes, foto's van vaste gebeurtenissen) dat er een vaste volgorde is in dagen van de week 		
---	--	--

Sociaal-emotionele ontwikkeling basis aanbod - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt in verschillende situaties op een adequate manier aandacht • Vertelt wat hij leuk vindt om te doen • Vertelt een idee aan een medeleerling (nieuw spel, activiteit) • Gaat adequaat om met gevoelens van trots <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een keuze en blijft daarbij • Geeft aan dat hij een andere keuze wil maken dan de ander (hij wil naar buiten, ik niet) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zegt nee als hij iets niet wil • Zoekt de leerkracht op om te vertellen dat hij niet mee mag doen • Maakt aan de leerkracht duidelijk dat een ander onaardig tegen hem doet • Vraagt hulp als het doen van een werkje alleen niet lukt <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan waar hij aan toe is (nieuwe taak aandurven) • Geeft uiterlijke verschillen aan tussen hemzelf en andere kinderen (bril, groot) <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt wat hij die dag op school heeft meegemaakt (aan einde in kring) • Toont verbazing • Neemt afscheid in verschillende situaties (tot straks, fijne vakantie) • Deelt een soortgelijke ervaring met anderen (ik ben daar ook geweest) • Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders wil • Herkent basale gevoelens bij zichzelf (verdriet, blijdschap, boosheid, angst) <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Troost iemand die bang of verdrietig is • Helpt een ander als die daar om vraagt • Geeft een compliment over iets dat een ander gemaakt heeft • Feliciteert een ander met zijn verjaardag 	<p>Methode: Kinderen en hun sociale talenten Lesmap voor de onderbouw: groep 2</p> <p>Ervaringen delen: Ik mis je nu al Waar is die knikker?</p> <p>Aardig doen: Ik speel met jou Wat een mooie tekening Niet bang zijn</p> <p>Samen spelen en werken: Jij mag straks Ik heb dat ook nodig Ik wil best meedoen Wie speelt de baas?</p> <p>Een taak uitvoeren: Wat een haast Alles op z'n plek</p> <p>Jezelf presenteren: Ik speel graag met.... Gefeliciteerd!</p> <p>Een keuze maken: Wat trakteer ik? Wat is een leuk cadeautje?</p> <p>Opkomen voor jezelf: Dat vind ik niet aardig. Nee, hé, daar is tante</p> <p>Omgaan met ruzie: Vechten om een stoel? Ik ging toch met jou spelen? Maak nou geen ruzie</p> <p>De thema's staan jaarlijks schoolbreed gepland. Ouders worden middels nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de thema's. De onderwerpen komen elk jaar terug, maar steeds gecompliceerder (cyclisch leermodel).</p> <p>Standaard Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opbouw van de lessen wordt gevolgd: eerste 30 minuten voor de 	<p>2 x 30 minuten per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan een afspraak met een medeleerling (samen met de blokken) <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert naar een ander als die sorry zegt • Volgt het advies van de leerkracht op bij een meningsverschil • Laat non-verbaal/ verbaal merken dat de ruzie voorbij is • Uit zijn boosheid zonder anderen pijn te doen of materiaal kapot te maken • Vertelt na een ruzie wat er gebeurd is • Kalmeert bij boosheid na een aanwijzing van de leerkracht 	<p>basis les, tweede dertig minuten voor een vervolg les, derde 30 minuten vervolg les, vierde 30 minuten voor uitloop en terugblik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteed structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. <p>Extra aandacht / aanpak voor uw kind (indien nodig) Voor zorgleerlingen wordt gebruik gemaakt van het katern 'Kinderen en ... hun sociale talenten voor zorgleerlingen' bij de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'</p>	
--	---	--

Leren leren - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p>De leerlingen leren belangstelling hebben voor de wereld om hen heen, ze leren deze gemotiveerd onderzoeken en daarin taken uitvoeren, waarbij ze gebruik maken van informatie, strategieën en vaardigheden en ze leren reflecteren op eigen handelen.</p> <p>Taakaanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert en kijkt naar de uitleg van een opdracht in een groepsinstructie • Begint na de uitleg met zijn taak • Geeft aan dat de taak klaar is (puzzel, werkblad) • Pakt en ruimt materialen op <p>Hulpvragen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wacht enkele minuten op hulp wanneer de leerkracht heeft aangegeven dat hij zo komt • Wacht op zijn/haar beurt <p>Zelfstandig doorwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probeert de taak nog een keer wanneer het de eerste keer niet lukt • Lost een klein materiaalprobleem op zonder anderen te storen (papier vol, ander potlood nodig) <p>Samenwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt uit eigen initiatief anderen bij het uitvoeren van een taak (even helpen tillen) • Vraagt of hij mee mag spelen <p>Reflectie op werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt wat hij die dag heeft gedaan (met hulp van picto's) • Geeft tijdens een activiteit aan dat hij het (te) moeilijk vindt 	<p>Leren leren is geen apart vak. Het betreft meer een houding en gedrag van de leerling die gestimuleerd dient te worden door de leerkracht.</p> <p>Ter bevordering van deze doelen werken we in alle klassen met enkele vaste afspraken.</p> <p>Er zijn afspraken om de werkhouding te bevorderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele prikkels voor in de klas • Creatieve en decoratieve prikkels op het prikbord • Rustig spreken • Visualiseren • Klankgebaren • Waar nodig inzet NMG <p>Ook zijn er afspraken rondom de inrichting van iedere groep. De klassen moeten uitdagend en toch rustig zijn. Balans hiertussen is omschreven in borgingsdocument 'klasseninrichting'.</p>

Fijne motoriek / voorbereidend schrijven - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Fijne motoriek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prikt en knipt • Kleurt binnen de lijnen • Plakt netjes • Maakt schrijfpatronen • Heeft een goede schrijfhouding • Heeft een goede pengreep • Houdt een verfkvast op de juiste manier vast • Knipt netjes over een lijn • Schrijft letters en cijfers leesbaar • Laat het werk er goed verzorgd uit zien <p>Strategisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beseft dat je met letters woorden kunt maken • Schrijft of kopieert enkele letters • Schrijft herkenbare klank-tekenkoppelingen waarbij één of meer letters staan voor een heel woord • Legt, schrijft of stempelt woordjes (na) of typt op de computer • Schrijft (stukje van) eigen naam <p>Technisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schrijft ontspannen met een driepuntspotloodgreep • Behoudt tijdens het tekenen een correcte zit- en schrijfhouding • Schrijft met de voorkeurs hand • Schrijft guirlandes (), arcades (), rechte- (—), golf- (), zaaglijn (), o-vorm (oo), losse halen (///) • Coördineert zijn hand, oog, arm en vingerbewegingen 	<p>Methode: Schrijven zonder pen</p> <p>Diverse creatieve activiteiten worden ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scheuren • Knippen • Plakken • Tekenen • Kleuren • Vouwen • Stempelen <p>Verschillende materialen , onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verf • Papier • Stof • Klei <p>Leerkrachtaanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor de zithouding • Aandacht voor de schrijfhouding • Aandacht voor de pengreep • Aandacht voor gebruik materialen <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>	<p>1 uur in de week</p>

Wereldoriëntatie - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Mens en samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt uit zichzelf om een pleister of een andere medische handeling voor een medeleerling • Maakt bij ziekte duidelijk waar hij pijn heeft en wat hij voelt • Blijft rustig bij kleine ongelukjes • Geeft aan wat er gebeurt als je heel veel snoept • Plukt geen bloemen uit de natuur omdat ze dan langer mooi blijven • Bekijkt en voelt verschillen tussen bladeren (geribbeld, glad) • Gat zorgvuldig om met planten en dieren in de klas (planten water geven) • Vertelt waarom er prullenbakken in een park of op straat staan <p>Oriëntatie op natuur en techniek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plaats "vreemde" onbekende dieren in de categorie dier (slang, vleermuis, zeepaardje) • Geeft specifiekere lichaamsdelen bij zichzelf aan (schouder, pink, grote teen) • Geeft verschillen in uiterlijke kenmerken van mensen aan (lichaamsbouw, haren) • Geeft aan dat sommige apparaten elektriciteit nodig hebben • Geeft aan hoe je voorzichtig met elektriciteit omgaat (geen vingers in stopcontact, uitkijken met water) • Geeft aan dat sommige voorwerpen blijven drijven en anderen zullen zinken • Plaats materialen tussen magneet en voorwerp om te ontdekken door welke materialen de magneetkracht heen gaat • Onderzoekt hoe hoog een blokkentoren kan zijn voordat hij omvalt (constructies) • Laat een wipwap bewegen door verschillende gewichten erop te plaatsen (overbrengingen) • Ontdekt verschillende knoppen (lichtknopje, koffiezetapparaat) om apparaten aan en uit te zetten (besturing) • Ontdekt dat apparaten het niet doen wanneer de stekker niet in het stopcontact zit (energie) 	<p>De leerkracht past kringgesprekken toe en geeft opdrachten voor de werkles.</p> <p>Bronnen voor deze lessen zijn: De Grote Reis, internet, eerder gegeven lessen door andere leerkrachten en eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van thema's uit de methode Ik en Ko</p>	<p>Kennisgebieden 0,50 uur per week Bevordering sociale redzaamheid 1,50 uur per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Benoemt sneeuw, wind en onweer • Benoemt het globale weertype bij het seizoen (lente/zomer- warm en zon, herfst- wind en regen, winter- koud, sneeuw) • Maakt een bouwwerk van blokken waarbij hij de basis breder maakt dan de top (constructies) • Lanceert een voorwerp door gebruik van een wipwap (overbrenging) • Bestuurt apparaten op afstand (tv met afstandsbediening) (besturing) • Doet de stekker in een stopcontact om een apparaat aan te doen (energie) • Geeft aan dat in de herfst de bomen hun bladeren verliezen en in de lente ze weer uitgroeien • Geeft aan dat sommige dieren in de lente jongen krijgen (vogels, kikkers) <p>Oriëntatie op ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft de functie van verschillende ruimtes in een huis aan • Geeft aan welke manier handig is om ergens naar toe te gaan (lange afstand met de auto, lopend naar de winkel) <p>Oriëntatie op tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt begrippen lang, kort, even, een poos, een hele tijd • Begrijpt de begrippen nu, straks, vroeg, laat eerder, later • Vertelt dat de tijd van een activiteit op een klok af te lezen is 		
---	--	--

Drama - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Dramatische vorming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt materialen en geluiden om een situatie uit te beelden (kruk als stuur van auto, op tafel tikken als tikken van de regen) • Bootst een houding na die hij op een foto ziet (bukken om iets op te rapen) • Bootst herkenbare situaties na in zijn spel (zegt bijvoorbeeld tegen een knuffel niet bang zijn, papa is hier) • Beeldt dieren uit met bijbehorende geluiden • Doet bewegingen van de leerkracht na bij voorgelezen verhaal • Herkent zichzelf en andere bekenden die verkleed of geschminkt zijn (vlinder, clown) <p>Doen-alsof-situaties herkennen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt dat getekende figuren niet echt bestaan (Mickey mouse, Jip en Janneke) • Vertelt wat hij herkent in spel van een ander (hij speelt een poes, een tovenaer) 	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse hoeken • SEV lessen • Spel • Kring <p>Leerkracht aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interactief voorlezen • Begeleiden bij drama 	<p>2 uur per week in combinatie met andere vakgebieden</p>

Handvaardigheid/tekenen - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Expressie en fantasie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedenkt tijdens het werken zelf wat hij gaat maken • Zoekt knutselmaterialen die vorm geven aan zijn verbeelding (tandenstokers zijn stekels van egel) <p>Materialen en technieken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boetseren: maakt met klei verschillende vormen • Knippen en plakken: plakt een vorm op de juiste plaats • Prikkt langs een kronkelige lijn met een prikpen • Knipt met een (kinder)schaar eenvoudige figuren uit (vierkant, cirkel) • Knipt draadjes door • Vouwen: vouwt verschillende vormen • Stempelen: stempelt • Handwerken: borduurt op borduurkarton <p>Tekenen en schilderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekent verdeeld over een vel papier • Tekent vierkanten (b.v. een huis is te herkennen aan vierkante vorm) • Onderscheidt grove details bij het tekenen van mens en andere figuren (romp, handen en voeten) • Kleurt redelijk binnen de lijnen • Experimenteert met het mengen met rood, geel en blauw <p>Werkstukken en kunst bekijken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Houdt vast aan de eerste betekenis van zijn tekening/werkstukje als hem hiernaar gevraagd wordt (boom blijft boom) • Vertelt <i>waarmee</i> een eigen werkstukje is gemaakt (karton en lijm, kwast en verf) 	<p>Thematische werkstukken in de groep en met de leerkracht</p> <p>Creatieve opdrachten</p> <p>Vrije knutsel- en tekenmomenten</p>	<p>2 uur per week</p>

Muziek - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Zingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zingt zelf een refrein van een (kinder)liedje wanneer enkel de startzin wordt voorgezongen <p>Muziek maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt een kort zelfbedacht stukje op een instrument als een houtblok, trom of tamboerijn • Speelt mee met een eenvoudig ritme op een instrument • Begint en eindigt met spelen na signaal van de leerkracht <p>Muziek luisteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt of een stuk langzaam of snel wordt gespeeld • Geeft aan of een toon hoog of laag is (benoemt of het klinkt als vogeltje = hoog of beer = laag als deze begrippen worden aangeleerd) • Benoemt of twee stukjes op hetzelfde of op een verschillend instrument gespeeld worden 	<p>Muziek les in de klas.</p> <p>Bij de muzieklessen wordt ingegaan op thema's in de klas.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van programma 'Zangmakers' via het digitale schoolbord.</p>	<p>1 uur per week</p>

Bewegingsonderwijs- groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p><u>Balanceren</u> Balanceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loopt over een omgekeerde bank (met hindernissen). • Loopt over een wipwap-bank. • Loopt over blokken op de grond. • Staat 3 seconden op het voorkeursbeen. <p>Rijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fietst met zijsteunen (driewieler). <p>Glijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glijdt vanaf een brede glijbaan. <p>Acrobatiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaat op de rug van de ander zitten met de voeten los van de grond (scooter). <p><u>Klimmen</u> Klauteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimt alternerend tot de hoogste sport opzij, omhoog en naar beneden in een schuin wandrek. • Klimt in een steile wand met touw (schuin wandrek). <p>(Touw)klimmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimt vanaf een bank op de knoop van een touw. <p><u>Zwaaien</u> Schommelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schommelt in een touw met schoteltje of knoop. • Schommelt op een schommel zonder zwaai vermeerdering. <p>Hangend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwaait aan een touw van mat naar mat. • Hangt 10 seconden aan de ringen met zwaai. <p>Steunend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steunt op de trapezestok met of zonder hulp van de leerkracht. <p><u>Over de kop gaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een koprol op een hellend vlak zonder hulp van de leerkracht. • Maakt een koprol achteruit vanaf een hellend vlak met of zonder hulp van de 	<p><u>Lessen bewegingsonderwijs</u></p> <p>Organisatie algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 vakken. • Klassikaal (met inleiding en afsluiting). <p>Didactische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Differentiatie d.m.v. verschillende opstellingen. • Uitbouwmogelijkheden t.a.v.: Het arrangement (hoogte, afstand etc.). De uitvoeringswijze (hanteren spelmateriaal, uitvoering sprong, het landen). De reguleringswijze (manier van samenwerken of hulpverlening). • Verwante activiteiten. • Doelen worden gesteld t.a.v. de individuele leerling. Eventueel doelen uit hogere groepen (groep 3,4 etc) worden gesteld aan talenten. <p><i>Met behulp van de uitbouwmogelijkheden worden activiteiten op maat gemaakt.</i></p> <p>Pedagogische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altijd een succeservaring creëren. • Stimuleren. • Complimenteren. • Indeling op basis van homogene groepen of heterogene groepen (doelafhankelijk). <p><u>Spelen in het speellokaal</u> Leerkrachten kunnen gebruik maken van het speellokaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra oefenen bewegingsvormen, zoals klimmen en klauteren, tikspelen, jongleren, bewegen op muziek etc. • Vrij spel. <p><u>Buiten spelen</u> Tijdens het buitenspelen worden de bewegingsvormen geoefend d.m.v. verwante activiteiten.</p>	<p>2 x 45 minuten.</p>

leerkracht.

Springen

Vrije sprongen:

- Veert op de kleuter- en/of minitrampoline.
- Springt met 2 benen naast elkaar over een stok op de grond.
- Springt met 2 benen naast elkaar 5 sprongen opzij.
- Hinkelt 3 keer op het voorkeursbeen.
- Springt vanaf een bank en land op 2 voeten.

Steunspringen:

- Wendsprong over de kast (2 delen).
- Wendsprong over de bank.

Loopspringen:

- Sloopje springen van mat naar mat (20/50 cm afzet en landen met 1 voet).

Touwtjespringen:

- Springt over een wiegend touw.

Hardlopen

- Loopt estafette in een rechte lijn met 1 medeleerling.

Mikken

Wegspelen:

- Slaat een zachte bal met racket.

Mikken:

- Mikt een bal of pittenzak op een klein doel op de grond (hoepel/korf, 2 meter).

Jongleren

Werpen en vangen:

- Gooit een bal met 2 handen onderhands.
- Gooit een grote, zachte bal richting een ander.
- Gooit een bal tegen de muur en houdt deze regelmatig tegen of vangt de bal.
- Kan een bal richting de ander rollen (4 meter).

Soleren:

- Stuitert een grote bal met de voorkeurshand.

Retourneren:

- Samen met een ander een ballon hooghouden.

Doelspelen

Keeperspelen:

Eenvoudig chaosdoelenspel.

- Balbezitter: heeft geregeld een bal en probeert te scoren.
- Verdediger: kiest een positie bij een doel en houdt af en toe een bal tegen.

Lummelspelen:

- Rolt een bal naar een ander zonder dat de lummel deze te pakken krijgt (veld 4 bij 1,5 meter)
- Als lummel wordt er gereageerd op een rollende bal.
- Reageert op een aanrollende bal.

Tikspelen

Tikspelen:

- Kent het spel 'vos kom uit je hol', overlooptikkertje, mattentikkertje.
- Loopt weg voor een tikker.
- Tikt regelmatig een loper tijdens één van de spellen.

Afgooispelen:

- Kent een eenvoudige vorm van iemand is hem, niemand is hem.

Stoeispelen

- Pakt een bal van een ander af die deze in bezit moet proberen te houden.
- Kantelt een ander om van elleboog en knieën naar rug om een eigen manier.

Bewegen op muziek

Bewegen n.a.v. het tempo van de muziek:

- Hoor het verschil tussen snel en langzaam.

Bewegen n.a.v. de frasering in de muziek:

- Zet in en stopt op muziek.

Een dans uitvoeren op muziek:

- Kan lichaamsdelen afzonderlijk bewegen.

Helpen en opruimen

- Haalt gericht spullen weg of zet ze erbij na opdracht van de leerkracht.
- Helpt de leerkracht met opruimen en klaarzetten van klein, licht materiaal (matten, hoepels, pionnen).

<ul style="list-style-type: none">• Controleert de aanwezigheid van materialen die de leerkracht opnoemt. <p><u>Spelregels</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Houdt zich bij tikspel aan de regels, zoals drie is te veel.• Stelt een eigen partij samen door vriendjes te kiezen. <p><u>Inzicht in en accepteren van eigen mogelijkheden</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Vertelt welke activiteiten hij/zij niet durft uit te voeren.• Doet, na aanmoediging van de leerkracht, een poging om zonder hulp de opdracht uit te voeren.		
--	--	--

Spel - groep 2

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Vraagt bij spel of hij mee mag doen • Spreekt met ander kind af wat ze in een (doe-alsof) spel gaan spelen (we gaan spelen dat we in een boot zitten en dat het waait) • Neemt bewust een rol aan in spel (ik ben de chauffeur, meester) • Speelt eenvoudige spellen met medeleerlingen onder begeleiding (tikkertje, samen toren bouwen) • Speelt gezelschapspelletjes uit met andere leerlingen (memory) • Verzint eigen regels bij spelletjes • Wacht op zijn beurt bij een spelletje • Speelt met meerdere medespelers • Deelt materiaal met een ander 	<ul style="list-style-type: none"> • hoeken (o.a.huishoek) • bouw materiaal • buiten materiaal • constructie materiaal • spelletjes • zand/water tafel • kringspelletjes • ontwikkelingsmateriaal • fantasiespel <p>Begeleid buiten spelen</p> <p>Zowel alleen spelen als met elkaar spelen heeft de aandacht. Er wordt meegespeeld door leerkracht, assistent en/of logopedist.</p>	<p>2 uur per week</p>